N°. 78. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 2 April.

DE GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, met leedwezen vernomen hebbende, dat zijne aanschrijving van den 11den October 1833, A. N°. 1, (*Provinciaal Blad* N°. 166), waarbij de Stedelijke en Plaatselijke Besturen zijn aangemaand, om op de stiptelijke naleving der bestaande verordeningen tot wering der bedelarij te waken, niet het gewenschte gevolg heeft gehad, en zulks onverminderd de twee laatste zachte winters aanhouden en dat de vermeerderde prijzen der levensmiddelen hebben moeten medewerken om de vermeerdering te verminderen; zijnde de toeneming der bedelarij in sommige Gemeenten daaraan toe te schrijven, dat de Plaatselijke Besturen hierin met oogluiking te werk gaan, terwijl ook veelal de gegoede ingezetenen, uit een verkeerd geplaatst medelijden, de bedelarij aanmoedigen en de luihuid voeden, hetgene te meer af te keuren is, omdat zij, die werkelijk behoeftig en door ouderdom of ligchaamsgebreken buiten staat zijn in hun onderhoud te voorzien, door de zorg der Armbesturen bedeeld worden en dus niet behoeven te bedelen, terwijl de jongere en gezonde personen, in stede van werk te zoeken, waartoe overvloedige gelegenheid voor dezelven is, van de bedelarij eene professie maken en dus geen medelijden verdienen.

Herinnert nogmaals de Stedelijke en Plaatselijke Besturen aan hunne verpligting te dezen opzigte, en schrijft hun ernstig aan, om die stiptelijk op te volgen, en om hunne ingezetenen uit het verkeerde hunner handelwijze opmerkzaam te maken; zullende deze, te dien einde, in het *Provinciaal Blad* en in de binnen deze Provincie uitgegeven wordende nieuwspapieren worden geinsereerd.

's Hertogenbosch, den 28sten Maart 1835.

De Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat, volgens bepaling van Zijne Excellentie den Heere Generaal der Infanterie Opperbevelhebber dezer Vesting, te rekenen van den 1sten April aanstaande, de POORTEN dezer Vesting zullen worden geopend des morgens ten *half vijf* ure, en gesloten des avonds ten *half acht* ure; zullende de Drijfbomen gelijktijdig met de Poorten geopend worden, doch een half uur vroeger dan deze worden gesloten.

Breda, den 31. Maart 1835.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven;
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Brussel. — De belgische afgevaardigden hebben zich gisteren met een ontwerp betrekkelijk de vernieuwing van de helft wetgevende kamers beliggaliseerd. Het ontwerp der centrale sectie naar welke elke kamer bij scrutin provisoirewijze zal geleid worden, heeft, met verwerping van de op deze bepaling voorgestelde amendementen, de overhand behouden.

— Volgens een bijzonder bericht in den *Courrier* vermeld, is den generaal *Wijnen* dezer dagen met het kommandeurs-kruis van het legioen van eer door Koning *Lodewijk Philips* beschonken geworden. Bij gelegenheid dat hem de teekenen daarvan waren overgereikt, 11. zaterdag, was hij de fransche prinses *Adelaïde* voorgesteld, aan wie hij zeer bevallen had. » Men wéét thans stellig – wordt in voormeld berigt verder gezegd – dat de generaal *Hurel* tot luitenant-generaal in Frankrijk benoemd is en niet meer terug zal keeren. Zijne plaats aan het hoofd van den algemeenen staf door die benoeming vacant geworden, is heden (Zondag) aan den generaal *Nypels* opgedragen, die bij een besluit van denzelfden dag tot den rang van divisie-generaal en majoor-generaal der belgische kavallerie is benoemd geworden; de gebiedsstaf *Chazal* zal hem in de laatste betrekking als aide-de-camp worden toegevoegd." De *Courrier* vindt geen woorden om zijne verontwaardiging over dit berigt genoegzaam luchte te geven; omdat anderen zegt hij, dat hetzelve hem te ongeloofd voorkomt, om er geloof aan te slaan, had hij niet reeds zooveel bijgewoond, dat alles geloofwaardig wordt, wanneer het huichelarij of der aristij betrof, waaruit alleen tegenwoordig het eigenlijke bestuur in België bestond.

— Met den 1sten der volgende maand zal te Audenaerde een nieuw dagblad in 't vlaamsch, *Audenaersche Courant* geheeten, worden uitgegeven.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 102; Nap. 91 ¼; 5p. perpet 47 ⅞; 5p. 29; 5p. 47 ⅞, 48 ⅛, 48; Uitgest. 20. — Heden werden de Uitgest. tegen 20 ⅛ verhandeld; de perpet. à 48 ⅜.

FRANKRIJK.

Parijs, den 26sten Maart.

Nadat de commissie gisteren in de kamer van afgevaardigden, bij monde van den heer *Dumon*, haar rapport had uitgebragt over de Amerikaansche schadevergoeding, is er eene vrij hevige discussie ontstaan over de vraag, wanneer men dit ontwerp van wet in behandeling zoude brengen. De heer *Berryer* verlangde dat men vooraf, een uitslag der onderhandelingen met het Amerikaansche gouvernement zoude inwachten, om niet misschien te hebben, dat door bedreigingen zijne toestemming had gegeven, om de wetten te handhaven. De minister van buitenlandsche zaken daarentegen bewaarde, dat de wetgevende vergadering in de Vereenigde Staten reeds genoegzaam had te kennen gegeven, dat zij de handelwijze van den President afkeurde, en dat overigens zelfs geen onberaden besluit het Fransch gouvernement van de verpligting kon ontslaan, om eene wettig erkende schuld te voldoen. Het bleek bij deze discussie alras dat de meerderheid slechts ten zind was het ministerie te ondersteunen; de heer *Berryer* gedurig in de rede gevallen, en het was eindelijk slechts met moeite dat de HH. *Odillon Barrot*, *Mauguin* en andere achtbegunstigers na de voordeeling van het rapport konden bedingen, om voor 't minst met kennis van zaken te oordeelen. Waarschijnlijk zal alzoo de beraadslaging den 7den of 8sten April geopend worden.

— Al wederom vindt men heden in de opposite-bladen een brief van de beklaagden, die voor het hof der pairs moeten te regt staan, aan den voorzitter, waarbij zij dringend verzoeken, als noods vorderen, dat zij alle in de gevangenis van St. Pélagie zullen worden bijeengebragt, opdat zij daardoor in staat zouden zijn zich onderling over hunne middelen van verdediging te verstaan.

Men wil dat eenige regtsgeleerden eene consultatie hebben ter wereld gebragt, waarin zij betoogen, dat men zeer ten onregte de beschuldigden wil nöödzaken, de keuze hunner verdedigers aan het goedvinden van den voorzitter der pairs te onderwerpen.

— Bij een besluit van den minister van binnenlandsche zaken, is aan zekere *Maria Elisabeth Garnier*, bekend onder den naam van moeder *Garnier*, eene medaille toegekend, tot belooning van eene twee-en-veertigjarige getrouwe dienst in het zelfde gasthuis.

— Heden, uit hoofde van den zondag, geene fonde-notering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten April.

Den dertigsten maart ll. heeft eene deputatie uit de Regtbank van Eersten Aanleg te dezer stede, bestaande uit de Wel-Edele Gestrenge Heeren Mr. *C. J. van Heusden*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, President, Mr. *E. J. Verbrugghen*, Regter, Mr. *C. J. F. van den Heuvel*, officier van Justitie, en Mr. *L. D. Storm*, Griffier, zich naar 's Hage begeven, ten einde zijne Koninklijke Hoogheid den Heere Prins van Oranje met Hoogstdezelfs zoo zeer afgebeden, zoo het dierbaar Vaderland zoo aanspreklijk zegenrijke, kerstelling geluk te wenschen, en gelijktijdig, dat de gemelde Regtbank innig deelt in de vreugde en gelukwenschen dankerkentenis, welke bijzonder ook geheel Noord-Brabant alsnoge vervullen.

De gelachte deputatie bij Zijne K. H. toegelaten, heeft de zeer regt algemeen geachte Voorzitter, op eene ingenomende wijze, tot volk der Regtbank gesproken, zijnde daarop door den hartelijk vereenigden Vorst, gelijk altoos, vriendelijk geantwoord, terwijl de deputatie de eer hadde ingenomen bij Zijne K. H. ten maaltijd te verschijnen.

— In de op den 28sten ll. te Amsterdam gehouden buitengewone vergadering van den raad der Handelmaatschappij, deed dezelven het navolgende besluit genomen worden:

» De raad gehoord de openingen, door de directie aan denzelven medegedeeld, en overtuigd van de noodzakelijkheid, dat er, ten gevolge der uitbreiding van de verbindtenissen, door de maatschappij, zouwel in haar belang als den algemeenen voorspoed van handel en nijverheid aangegaan, dienaar zouden tot haar beschikking gesteld te zien:

» Gelet op het 98ste in verband met het 23ste der artikelen van overeenkomst:

» Besluit:

» De directie te magtigen, tot het bijeenroepen van eene algemeene vergadering van stemgerechtigde deelhebbers, ten einde aan dezelve voor te stellen, een plan van [illegible] waarbij de directie zich [illegible] zoo der artikelen van overeenkomst, verleende magt, tot [illegible] van het thans bestaande kapitaal der maatschappij [illegible] millioen, geen gebruik te maken [illegible] dus niet gebeurt [illegible]

Dit besluit, bij besluit van Zijne K. H. dato 31 Maart ll. No. 91, Hoogstdezelfs goedkeuring [illegible]

zoo is, naar aanleiding daarvan, bij de directie den 28sten bepaald, om de algemeene vergadering der stemgeregtigde deelhebbers in de Nederlandsche Handelmaatschappij bijeen te roepen tegen Dingsdag den 28sten April aanstaande.

— Dezer dagen zijn te Amsterdam aangekomen 87 Duitsche landverhuizers, bestemd om met het schip *Nederland*, kapt. *J. G. Carft*, naar Baltimore te vertrekken. Voor deze lieden is, volgens de bestaande verordeningen, behoorlijken borgtogt gesteld, zonder welken geene zoodanige personen herwaarts mogen komen of ter inscheping worden toegelaten.

'S GRAVENHAGE, den 31sten Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen twee verzoekschriften waarvan er een was ingezonden door ingezetenen van Amsterdam, en betrekking had op de wet nopens de personele belasting. Beide deze stukken zullen ter griffie worden nedergelegd. Voorts is aan de kamer hulde gedaan van twee [illegible] werken; het eene, van den heere *Genabeth*, is getiteld: *over [illegible] gevolgen van den tegenwoordigen toestand van het [illegible] der Nederlanden*; terwijl het tweede eene verdediging [illegible] regtsmagt van de hoogheemraadschappen, en in het bijzonder van [illegible] Rijnland, door den heer *van Outeren*, advokaat te Leiden, [illegible] zullen in de bescherij worden geplaatst. De heer *van Alphen* heeft deze gelegenheid waargenomen, om de regtsmagt van de hoogheemraadschappen te verdedigen, en zijne gevoelens te dien aanzien aan de kamer te doen kennen. Zijns inziens deed de heer *van Outeren* te regt hulde van dit werkje aan de kamer, omdat het betrekking had tot eene der eigendommelijke nationale instellingen, en het te wenschen was, dat, bij de revisie der wet betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt, door het daarstellen van doelmatige en stellige wetsbepalingen, de zwarigheden wierden uit den weg geraimd, die de niet-erkenning van deze regtsmagt naar zich sleepte. Te allen tijde hadden er, naar het gevoelen van het geëerde lid, associatien bestaan, die op regten van localiteiten gegrond waren, en wier regten niet vernietigd kunnen worden, zonder de grondslagen weg te nemen waarop de maatschappij gevestigd is. Het niet onkrenkbaar behouden van die regten, gaf tot verwarring van beginselen aanleiding, alsmede tot verbreking der heiligste regten, die ooit bestaan hebben, namelijk die van zelfbehoud en eigene veiligheid. Te dien einde had men zich onderlinge associatien aangegaan, welke door alle grondeigenaren werden erkend; ja brachten deze tot ondersteuning derzelve het hunne bij, en onderwierpen zij zich zelfs aan de verpligtingen, daaruit voortvloeijende. Dat regt, met de gevolgen daarvan, was niet afgeschaft, noch heeft, met welk keizerlijk decreet ook, kunnen worden vernietigd. De heer *van Alphen* schetste tevens het doelmatige van de regtsmagt der hoogheemraadschappen, en het onregtmatige, hetwelk hare afschaffing zoude opleveren, waarbij bovendien nog kwam, dat eenheid en eenvormigheid daardoor zouden verloren gaan; het heiligste regt, dat van eigendom, zoude worden vernietigd; en de eigendom zelf in gevaar zoude worden gebragt. Dat de uitspraken van de hoogheemraadschappen aan hooger beroep behooren onderworpen te zijn; dat deze ligchamen zich niet boven alle wetten zouden kunnen verheffen, sprak, naar de meening van den heer *van Alphen*, van zelven; maar dat derzelver bestaan zou worden over het hoofd gezien bij de aanstaande zamenstelling der regterlijke magt, achtte hij schadelijk en ongeraden. Zelfs *Napoleon*, die alle regtmatigen maakende en voorbijzag, uitzag voor de bijzondere regtsmagt der hoogheemraadschappen, liet dezelve onaangeroerd en onbesloten. Op grond van dit een en ander beschouwde de heer *van Alphen* het als bewezen: 1°. dat de regtsmagt den hoogheemraadschappen behoort; 2°. dat zij door de grondwet wordt toegestaan; 3°. dat zij door het algemeen belang wordt gevorderd; en 4°. dat deze hoogheemraadschappen het regt hebben te verwachten, dat bij de aanstaande zamenstelling der regterlijke magt hunne magt worde erkend, en bepaaldelijk ten hooger beroep worde geregeld, waaraan hunne uitspraken onderworpen zullen kunnen zijn. De heer *van Dam van Isselt* verklaarde niet met het gevoelen van den heer *van Alphen* niet te vereenigen; maar achtte het inmiddels pligt, om de [illegible] ingezetenen van dezen [illegible] ontwerp, waaromtrent [illegible] te wachten enige afdoende maatregelen te nemen, indien [illegible] provinciën [illegible] belangen regtelooshoid ten [illegible] zouden ondergaan. In [illegible] vond hij dan ook het verlangen van den [illegible] gedaan. De heer *Beelaerts* achtte de beschouwingen van den heer *van Alphen* overwaardig, om door de leden bij het onderzoek der wet betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt in overweging genomen te worden. Op dien grond stelden eenige leden het drukken der rede van den heer *van Alphen* voor; doch daar anderen [illegible] dan van begrip waren, dat het drukken der redevoeringen van dezelven afzonderlijk [illegible] worden beschouwd als [illegible] der kamer van het betrekkelijk het hoogheemraadschap van Rijnland gevoerde [illegible] hetzelve niet raadzaam [illegible] zoo werd besloten niet besloten, maar door den heer *van Alphen* toegezegd, dat hij de uitgesprokene redevoering in de *Staats-Courant* zoude doen plaatsen.

De voorzitter het woord hebbende verleend aan den heer *van Dam van Isselt*, zeide dat lid, dat degeen die gedurende de vier laatste jaren in sommige koopsteden gewoond heeft, zich heeft verwonderd [illegible] op te merken van den handel, in [illegible] [illegible] [illegible]

— Berigten uit Weenen van den 23sten Maart melden, dat de onderscheiden gezanten bestemd om aan de vreemde Hoven van het overlijden van Keizer *Frans* en de troonsbestijging van Keizer *Ferdinand* berigt te geven, bereids alle afgereisd waren. In den morgen van den 23sten was de deputatie uit de Hongaarsche Standen, 73 leden in getal, in plegtstatien opgetogt naar den keizerlijken burg gegaan, en door Vorst *Colloredo* bij den Keizer binnengeleid, die haar zijne toestemming en de gelukwenschingen op het minzaamste beantwoordde. De deputatie had zich vervolgens naar de Koningin, de Keizerin Moeder en verdere leden der Keizerlijke Familie begeven, waarna de leden op een prachtig gastmaal in de rijdzaal onthaald werden. De deputatie zou nog eenige dagen naar Presburg terug keeren. Er werd ook van eene deputatie uit de Bohemsche Standen gesproken, die te Weenen verwacht werd. Voorts waren te Weenen ter condolantie en gelukwenschinge aangekomen de Vorst *von Wrede* van wege Beijeren, den markies *Spinola* van wege Sardinie en de Kurt-Hessische generaal-majoor *Zopel*. De werkzame ijver des Keizers werd zeer geroemd; hij gunde zich schier geen rust en arbeidde van drie uuren morgen tot 's nachts 12 of 1 uur. De Keizer had aan den Prins *Wilhelm* van Pruissen het grootkruis der Stephanus orde verleend.

— De hertogin *van Berry* is van Weenen weder naar Praag afgereisd.

— Te Weenen had men over Konstantinopel zeer gunstige berigten uit Persien. De rust was er volkomen hersteld en begonnen dien ten gevolge handel en nijverheid op nieuw te herleven.

— Uit Belgrado wordt van de helft van Februarij uit Servies hoofdstad Kragujewacz, geschreven, dat aldaar uit Konstantinopel een turksche kabinets-secretaris, *Ibrahim Nabi*-Effendi, was aangekomen, die van wegen den sultan op de in de hoofdstad aangebragte verlegenheden, wegens de verdeeldheden in Servien, derwaarts was gezonden om zich van den staat van zaken te onderrigten. De gezant had echter in Servien alles in rust en vrede gevonden en had deswege zijne verwondering niet genoeg kunnen betuigen. Den 15den was hij in plegtig gehoor bij vorst *Milosch* ontvangen, en zou voorts over Belgrado naar Konstantinopel terug keeren.

— De Fransche 5 pCt. Rente is heden genoteerd: 5 pCt. Metall. 101 ½;

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Men schrijft uit *Weimar*, dat de Verzameling van Duitsche Schrijvers, welke te *Parijs* wordt uitgegeven, in dat Groot-hertogdom is verboden, zoodat niet alleen aan de Boekhandelaars alle handel met dezen nadruk, maar ook aan alle onderdanen het bevorderen dezer onderneming door inteekening als anderzins is, ontzegd. — De beroemde Orientalist von Hammer, Keizerlijk Oostenrijksch Hofrath, die voor eenigen tijd het gedicht van den Turkschen Dichter Fasli, getiteld *Roos en nachtegaal*, in het Duitsch vertaald, en die overzetting met het oorspronkelijke aan den Sultan te *Konstantinopel* had gezonden, heeft nu onlangs ook eene overzetting vervaardigd van het uitmuntend werk van Zemakschari, getiteld *de gouden halsbanden*, waarvan hij een afdruk, in het Hoogduitsch en het oorspronkelijk Turksch aan den Grooten Heer heeft doen aanbieden. Dien ten gevolge heeft de Reis-Effendi den Oostenrijkschen Gezant te *Konstantinopel* eene met diamanten bezette doos ter hand gesteld, om [illegible] Sultan aan het beroemde Geleerde te worden overhandigd. — De Opera *Alì Baba* van Cherubini, den 27 Februarij te *Berlijn* [illegible] de Koning, die reeds bij de repetitie zijne ingenomenheid betuigd had met het geheele Hof deze vertooning bijgewoond, en wel tegen dezelfs gewoonte, tot aan het einde van het stuk. Dit uitmuntend werk van Cherubini heeft te *Berlijn* een grooten opgang gemaakt.

Russland. — Sedert eenigen tijd is men in den omtrek van *Kertsch* in de Krimé bezig met het doen van archeologische opdelvingen, en heeft men onder anderen onderscheidene grafgewelven opgegraven, in een van welke men dierlijke en gouden voorwerpen gevonden heeft, naar welker vorm en de daarop staande figuren men meent op te maken, dat dit graf tot de tweede of derde eeuw voor onze tijdrekening behoort. Onder anderen heeft men er in gevonden eene schaal met twee hengsels en een deksel, waarin men beenderen van een dier, naar het schijnt van een ram heeft gevonden. Men meent, dat dit eene soort van wijwaterbekken (*aquiminarium*) is, waarin het wijwater werd bewaard, en welk vermoedelijk gebruikt zal zijn bij de *Kriobolién* of het Ramsoffer-feest. Deze plegtigheid [illegible] eene reiniging, een overgang tot een nieuw aanzien, voor, door middel van [illegible] de afgestorvenen in de woningen der eeuwige zaligheid overgingen. Men meent, dat het denkbeeld van dit ramsoffer-feest ontleend is aan de geschiedenis van Abraham's offerande, waarbij een ram in de plaats van Izaäk ten offer bestemd, door God gezonden, waarvan het verband [illegible] onder de Heidensche volken zou verspreid zijn geweest. [illegible] herstellingen in eene kerk te *Berlijn* Pieces gevonden, een altaarstuk, [illegible] gevonden, voorstellende het kind Jezus in de krubbe, omringd door een groot aantal beelden van opmerkelijke schoonheid. Dit kunstwerk is vervaardigd door Pieter Vanucci, meer bekend onder den naam Perugino, en wordt door kenners voor een der voortreffelijkste van dien meester gehouden.

Frankrijk. — Aan het nieuw benoemde lid van de Akademie der Fraaije Kunsten te *Parijs* is de vervaardiging opgedragen van een standbeeld te paard van Lodewijk XIV, bestemd voor *Versailles*. — De stedelijke Raad van *Toulouse*, besloten hebbende tot de oprigting van een standbeeld van Caligula, heeft de vervaardiging daarvan opgedragen aan den beeldhouwer Valois. — Eerstdaags zal in het Théatre Français een blijspel worden ten tooneele gevoerd, 't welk het werk is van een meisje van *dertien* jaren, zijnde de dochter van den tooneelspeler Samson. De titel is *la Clause Testamentaire* en die het gelezen hebben, verzekeren, dat het stuk blijken draagt van veel vernuft in de jeugdige schrijfster, die zelve er een van de voornaamste rollen in zal vervullen. — De Fransche Akademie heeft eindelijk haar *Dictionnaire de la langue française* voltooid, waarvan de laatste uitgave in 1762 verschenen is. Terstond na het in 't licht verschijnen van deze uitgave, had de vaste Secretaris der Akademie d'Alembert, en daarna zijn opvolger Marmontel, de bouwstoffen verzameld tot eene nieuwe uitgave. Doch, toen bij de Omwenteling alle Letterkundige genootschappen werden ontbonden, werd de *Dictionnaire de l'Academie* voor nationaal eigendom verklaard, en van de kantteekeningen en bijvoegsels, in een exemplaar van de Akademie gevonden, werd op last van de Nationale Conventie eene nieuwe uitgave vervaardigd, welke in 1798 (An VII) verscheen en zoo zeer de blijken droeg van overhaasting en achteloosheid, dat de Akademie deze uitgave, waaraan zij zoo weinig deel had gehad, nimmer voor haar werk heeft willen erkennen. Sedert de herstelling der Fransche Akademie heeft zij zich met de herziening, uitbreiding en omwerking van haar Dictionnaire met de grootste zorgvuldigheid bezig gehouden, en dezen veeljarigen arbeid thans voltooid. Elk artikel van eenig aanbelang is naauwkeurig overwogen. Zoo hebben over hetgeen de regtsgeleerdheid, wetgeving en staatkundige wetenschappen betreft, mannen als Dupin, Royer-Collard, Ségur, Darn enz. hunne gedachten gewisseld; zoo is hetgeen tot de spraakkunst en de fijnheden der taal betrekking heeft, door Andrieux, de Jouy, Villemain, Lacretelle, Etienne, Arnault en dergelijke geleerden overwogen; zoo zijn de artikels over vakken van wetenschap, geleerdheid en wijsbegeerte aan het oordeel onderworpen geweest van Cuvier, Raynouard, Cousin, Droz en anderen. Behalve de hulpmiddelen welke de Akademie aldus in haren eigenen boezem vond, heeft zij zich van de voorlichting der leden van andere genootschappen van Wetenschap, Kunst en Letteren bedient, en het zijn de uitkomsten der zamenwerking van zoo vele geleerden, welke thans aan het publiek zullen worden medegedeeld. De nieuwe uitgaaf van de *Dictionnaire de l'Académie Française* zal in de maand Julij aanstaande te *Parijs* het licht zien bij de gebroeders Didot.

Engeland. — De Engelsche letterwereld heeft het verlies te betreuren van Mr. Henry D. Inglis, die te *Bayham Terrace* (*Regents-park*) op den 20 der nu verloopene maand is overleden. Hij was een Schot van geboorte, en werd, door zijne blakende neiging voor de letterkunde en zijne zucht om vreemde landen te zien, een der uitstekendste schrijvers van onzen tijd. Het eerst heeft hij in 't licht gegeven *Thetales of Ardennes*, waarvan de buitengewone opgang hem spoedig noopte tot de uitgave van zijne *Solitary walks through Marylands*, welk werk den naam, welken de schrijver door het eerste had verkregen, nog hooger deed rijzen. Daarop volgden zijn *Travels in Norway and Sweden*, welke even als zijn *Tour through Switzerland*, *France and the Pyrennées* in het *Constabless Magasine* verschenen. Daarop reisde hij door *Tyrol* en *Spanje* en gaf ook zijne opmerkingen op deselve gemaakt, in 't licht. Die over *Spanje* vooral maakten zoo veel opgang, dat de schrijver er door bewogen werd het Spaansche leven in een beschrijvend verhaal te schilderen, hetwelk hij zelf als zijn beste werk beschouwde. Het laatste door hem uitgegeven is zijn voortreffelijk werk over *Ierland*. [zie ons n°. van 30 Nov. 1834]. Inglis had naauwelijks zijn veertigste jaar bereikt, en deed nog veel van zich verwachten, toen de dood zijn lotgenoot, door veel inspanning en arbeid ondermijnd, in het graf sleepte.

LETTERKUNDE DER NEGENTIENDE EEUW.

Duitschland: door O. L. B. Wolff. L. L. D. *Hoogleeraar in de nieuwere Letterkunde aan de Universiteit te Jena.*

DICHTERS.

GOETHE.

(*Vervolg en Slot.*)

De wilde en onregelmatige gang door den dichter aangenomen, [illegible] zoo als te verwachten was, onzachte tegenstrevers, die hoezeer gedwongen om zijn genie te bewonderen, des te strenger, hetgeen zij zijne fouten van de wetten van stijl en smaak noemden, gispten. Dan Goethe besefte spoedig dat hij den regten weg gebaand had, door het schrijven van een treurspel in de oude Griekhsche manier, waarin met al de voortreffelijkheden, die hem en hem alleen eigen waren, die verheven en strenge vorm, door Aristoteles [illegible] in acht genomen. Dit was *Iphigenia in Tauris*, hetwelk als een meesterstuk zal beschouwd worden zoo lang als de Duitsche letterkunde zal bestaan of de Duitsche taal gesproken worden. Terwijl zijn treurspel *Egmont*, hetwelk zoo meesterlijk is uitgevoerd van de treffende karakterschildering van elk bijzonder persoon, en van de levendigheid en waarheid der gehoudene gesprekken. Om kort te gaan, Goethe miste nooit in zijne dichterlijke opgaven; hij bootste altijd de natuur met zulk

eene getrouwheid en juistheid na, dat zij zijn tafereel het oorspronkelijke zelf deden schijnen, en tevens verstond hij het, om zijn onderwerp op de edelste en gepastste wijze te behandelen. Er is eene volmaaktheid in zijne stukken, welke tot nu toe nog geen mededinger gevonden heeft, en het is tot bewijs hiervan voldoende, om zijnen *Tasso*, *die Natürliche Tochter*, *die Geschwister* enkel te noemen.

Wij zouden zeker te ver afgeleid worden, zoo wij langer bij elk afzonderlijk werk van hem wilden stilstaan; daarom moeten wij ons onthouden van in een onderzoek te treden van zijn grootste en diepzinnigste werk, de *Faust*, want wij zouden een boekdeel met die stof kunnen vullen, zonder onze taak voleind te hebben. Daartoe is ook de minste noodzakelijkheid, dewijl *Faust* onderscheidene malen in het Engelsch, Fransch, Hollandsch vertaald en met groote toejuiching verwelkomd is. Dit meesterstuk bleef gedurende eenigen tijd een brokstuk, maar de dichter voltooide het kort voor zijnen dood; het laatste gedeelte echter werd op verre na niet met dezelfde geestdrift ontvangen, welke de uitgave van het eerste gedeelte te beurt was gevallen, en welke nog onverminderd is. Het is vol schoone en grootsche tooneelen, maar zeer duister en vereischt eenen [illegible], welken de dichter alleen in staat was te schrijven. De [illegible] bewonderaars van *Faust* wenschten dat het een fragment gebleven ware, om de waarheid te zeggen, dit tweede gedeelte verhoogt den roem van deszelfs auteur niet. Het eerste was het kind zijner jeugd en kracht, het laatste het gerooge en verwelkte van zijnen ouderdom.

Er is geene soort van dichtkunst, welke Goethe niet beoefend heeft. Hij heeft gezangen, heldendichten, klaagdichten, tooneelspelen, romances, verhalen, puntdichten enz. geschreven, en al zijne voortbrengselen zijn meesterstukken; en er is geene wetenschap, welke niet, ten minste voor eenigen tijd, zijne aandacht trok. Duitschland is zijn schuldenaar niet alleen ten aanzien van hem als dichter, maar ook als uitstekend geleerde en beoefenaar der natuurlijke wijsbegeerte. Dit voedsterkind der natuur, want zoo mag hij inderdaad genoemd worden, was zoo universeel als de natuur zelve.

Goethe voltooide nimmer zijne eigene levensbeschrijving. Zij bevat alleen zijne levensgeschiedenis tot op het jaar, waarin hij zijne geboortestad verliet en zich te Weimar vestigde, met zijne reizen naar Zwitserland en Italie, en zijn uitstapje naar den Rijn; maar de gaping is gedeeltelijk aangevuld door zijne briefwisseling met Schiller en Zelter, welke reeds het licht zag, en die met Knebel (zijn oudste vriend, die hem overleefde), welke tegenwoordig op de pers is.

164ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Vierde Klasse.

Negentiende Trekking: N°. 13218, *f* 1000.
Twintigste — N°. 17343, *f* 1500.

Beurspriis der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 31sten Maart.*

	Laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.		Laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
Nederland. pCt.				pCt.			
Werkel. Schuld	2½	55 1/8	55 1/16	55 1/8	Cert. ditto	18 11/32 5	98 3/8	98 1/2	98 3/8
ditto ditto	5	101 1/8	101 1/2	101 1/2	Obl. te Lond.	5			
Uitgestel. ditto.		1 29/32	1 15/16		Cert. te Hamb.	5			
Kasbill. ditto.		25 1/2	25 11/16	25 11/16	Ins. in Actie	6	69 3/8	69 13/16	69 3/8
Amort. Synd.	4½	95	95 1/4	95 3/8	Certific. ditto	6	70	70 3/8	
Ditto ditto	3½	80			Polen.				
Schatkistbill.	4	100 3/8			Aand. L. II.	300			
Oorlogslast.	5				Pruissen.				
Koning 1821.	6				Ditto ditto R.	50	115 3/4	115 7/8	115 3/4
Hand.-Mpts.	4½	105 3/4	105 7/8	105 7/8	Neg. L. 1830.	4	101 1/2		
Frankrijk.					Oostenrijk.				
Ins. Grooth.	3	80 3/8			Aand. L. *f*	100	260		
Engeland.					Ditto ditto	250	4		
Ditto p. 12 Aug.	3				Metalliek.	5	99		
Spanje.					Ditto L. gen.	5			
Certific.	5	19 1/2	19 3/4	19 3/4	Ditto	2½	54 1/2		
Ditto *f* 1000	3	28 3/4	28 7/8	28 7/8	Obl. Goll & C.	5			
Uitg. 3 pCt. Sch.	5	20 1/2	20 3/8	20 3/8	Ditto		94 1/2		
Cort. B. Lond.	5	48 3/8	48 1/2	48 3/8	Ween. B. act.	5			
Napels.					N. Ween. Aand.		725		
Certific. *L & B.*	5				Denemarken.				
Ditto *Falc. & C.*	5	91 3/8			Leen. te Lond.	3			
Leen. Lond. *R.*	5				Brazilien.				
Rusland.					Dito *Rotsch.*	5	85 5/8		
Old. *Hope* 1798	5	103 3/4			Griekenland.				
Dito 18 28/30	5	103 3/4			Dito te Lond.	5			

*** Een GEWEERMAKERS-KNECHT, goed zijn werk kennende en verlangende werk te hebben onder goede voorwaarden, kan zich vervoegen hetzij in persoon of met Brieven *franco*, bij den Wachtmeester van het Regiment Lichte Dragonders, den Heer Zwaardveger aan het Regiment Lichte Dragonders, No. 4, gekanton. te Gulsorp.

BEKENDMAKING.

Het Kerkbestuur van de R. K. Gemeente te *Dorst*, onder *Oosterhout*, bij *Breda*, zal, ingevolge bekomen autorisatie, op Dingsdag den 14den April aanstaande, des voormiddags ten 11 uren, overgaan tot de OPENBARE AANBESTEDING, bij inschrijving en opbod, van het BOUWEN eener NIEUWE KERK te *Dorst*, met de Levrancie van alle de daarbij benoodigde materialen.

Deze AANBESTEDING zal geschieden ten Huize van Antonius van Wrt, te *Dorst*, alwaar het Bestek en de Teekening ter visie zal gelegd worden, te rekenen van eersten April aanstaande; zullende bij Gerardus Bouwens en bij Cornelis van Lotte, beide te *Dorst*, mede een Bestek ter lezing worden gelegd, terwijl nadere informatien zullen te bekomen zijn bij het Kerkbestuur te *Dorst* voornoemd.

AAN HET VADERLANDLIEVEND PUBLIEK

EN VOORAL AAN DE GEEERDE BEMINNAARS

DER TEEKEN- EN SCHILDERKUNST.

Onder de menigte verdoemgezelen van Pen- en Teekenstift, om het schandelijke der Belgische Revolutie te verdonwigen, is er wellicht aan niets meer bijval geschonken, dan aan het Zangstuk *het Dorp aan de Grenzen*, vervaardigd door den grooten Dichter Mr. *J. van Lennep*, te Amsterdam; dewelke bestaat maar één stem. De ondergeteekende, welke, van het oogenblik aan den Belgischen Opstand af aan, zijn bestaan heeft gevonden met het vervaardigen van Kunstplaten, die daartoe betrekkelijk schenen, gedrongen heeft gekomen, om uit bovengemeld Zangstuk [illegible] en dezelve in plaat te doen brengen, heeft dit te bedrijf de toegezet en het [illegible] zijn toevoel, welke hatte zoo misnemend en eigenaardig, de domheid en lafhartigheid der Belgische Natie schilderen. En om ditmaal iets te leveren, dat, bij de grootheid der Dichters van Oud-Nederland, ook deszelfs bekwaamheid in Schilder- en Teekenkunde handhaaft, zoo heeft de alom met roem bekende Kunstschilder, de Heer *P. Fontijn*, van Dordrecht, wiens kenrig penseel in het Schilderen van Portretten en Binnenvertrekken uitmunt, zich wel willen verledigen, om de beide straks genoemde Tafereelen te schilderen, en de in zijn vak niet minder beroemde Teekenmeester, de Heer *Waanders*, heeft dezelven kenrig op steen overgebracht, waarna zij aan de door ons geheele Koninkrijk met lof bekende Steendrukkerij van den Heer *H. J. Backer*, te Dordrecht, zijn afgedrukt. Hoe dezelven zijn uitgevallen, daarvan heeft de ondergeteekende van zijne Stadgenooten, Heeren Schilders en Teekenmeesters (waarvan het grijze Dordrecht goed voorzien is), de aangenaamste en vleijendste getuigenissen ontvangen; ook de eer mogen hebben Exemplaren aan *L. K. H. Prins Frederik* der Nederlanden te zenden. Nu de vervaardiging, die een ieder, welke in de Vaderlandsliefde en in den Kunstroem van Oud-Nederland belang stelt, deze twee Kunstplaten zal komen bezigtigen, en dezelven zeer matig in prijs gesteld zijnde, zoo hoopt en vertrouwt hij op een goed debiet, als eene belooning voor de groote kosten dezer onderneming. De twee Platen, met den aanwijzer der 23 alda bekende personen, zijn *f* 2,70.

P. ZANDERS, van Dordrecht, Koopman in Kunstplaten.

Logeert bij SCHRAUWEN, in *de Stad Gent*, op den Haagdijk.

Uit de Hand te Koop

Eene zeer solide en naar den laatsten smaak [illegible] gemaakte *BILLARD-TAFEL*, met eene Goot, ten verzamelinge van [illegible] plaats voor de ballen; groot *drie* ellen, *acht* palmen breed. Nader te bevragen bij den Boekdrukker en Boekhandelaar de VAN DE VELDE OLIVIER, te Zierikzee. Brieven *franko*.

VERKOOPING VAN BOEKEN.

Op Dingsdag den 21sten April 1835 en volgende dagen, zullen de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, ten huize hunner Verkoopzaal, eene uitmuntende Verzamelibg van wel-geconditionneerde *BOEKEN* van over de 5000 NUMMERS, in verschillende vakken van wetenschap, benevens eenige *KAARTEN* en een *HEMEL- en AARDGLOED*, waarvan de Catalogus alom verkrijgbaar is gesteld.

*** Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, is op heden van de pers gekomen, en alom te verkrijgen:

I. BRIEVEN OVER DE ZEDEN EN STAATKUNDE DER VERENIGDE STATEN VAN *NOORD-AMERIKA*, door A. Gilles Murray, Burger der Vereenigde Staten, voorheen Kroonprins der beide Sicilien, uit het fransch vertaald en met eene Voorrede van Dr. G. Brandt Mars, te Gouda, in 2 deelen kompleet.

De Schrijver die alles met eigen oogen gezien en met een onbevangen oordeel beschouwd heeft, doet verwachten dat zijn Boek hier, gelijk in andere landen, vele lezers zal vinden.

In dagen, waarin wij beleven, [illegible] algemeen een groote eisch, volgens dit belangrijk werk juist van pas de kennisch [illegible]

Het Tweede Boek van de

II. REIS RONDOM DE WERELD, door de Zeven Zeeën, Indië en China, uitgevoerd met Z. M. Korvet van Oorlog *La Favorite*, gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832, onder bevel van den Kapitein-Luitenant La Place, uitgegeven op last van den Vice-Admiraal, Graaf de Rigny, Minister van Marine en Koloniën, uit het fransch vertaald, met keurige fransche platen, in gr. 8°, à *f* 3,90.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.